

Dokumenty č. 4537, č. 4540, č. 4582, č. 4590

Arno Ritter: Pěstování brambor / Roßbach – původní místo pěstování brambor

Brambora je zázračná hlíza. Arno Ritter, vlastivědný badatel narozený v Rossbachu (Hranice), byl v 70. letech posedlý myšlenkou, že pěstování brambor (v oblasti Sudet nazývaných Erteple - Erdäpfel) se v 17. století rozšířilo do středozápadní Evropy z jeho rodné obce. Toto tvrzení Ritter dokládal vyprávěním starých pověstí a listinnými důkazy. Podle nich měli do té doby neznámou plodinu na Ašsko přinést holandsí vojáci během třicetileté války a naučit místní sedláky jejich pěstování. Jeden z nich měl být spřízněn či spřátelen s Hansem Roglerem, rolníkem z nedalekého Bavorska. Učený poštovní písař Johann Adam Jakob Ludwig z Hofu, který již v roce 1770 uveřejnil stať o bramborách, označil Roglera jako průkopníka polního pěstování brambor v Pilgramsreuthu u Rehau a Vielitzu u Selbu. Podle dobových svědeckých výpovědí měl Rogler přivézt první brambory kolem roku 1647 právě z Rossbachu. To bylo pro Arno Rittera dokladem toho, že brambory v té době musely být v jeho rodném místě již delší dobu rozšířenou potravinou. Další důkazy našel Ritter v historických kupních a převodních listinách. Do nich byly vždy zahrnovány také záhony brambor. Nejstarší z těchto dokumentů z Rossbachu je datován 1698 (převodní listina z Ponelovo mlýna) a 1706 (kupní smlouva na dvorec č. 1). Dr. Herbert Hofmann, autor Rossbašské domovské knihy (Roßbacher Heimatbuch), který téma zemědělského rozvoje Rossbachu zpracoval ve své dizertační práci, považuje za praotce pěstování brambor krejčího Hanse Hofmanna, který je měl pěstovat již kolem roku 1640.

Arno Ritter pátral po bramborách nejen v oblasti Ašska, nýbrž také v Sasku, Frankách, Horním Falcku a Harzu. Dopisoval si s badateli a archivy za železnou oponou, vyhodnocoval nesčetné historické zdroje. Došel k závěru, že zázračnou hlízu si z Rossbachu nepřivezl jen Hans Rogler, ale také sedláci z Horního Vogtlandu v Sasku. Vítězné tažení brambor pak pokračovalo přes Sechsamterland v přilehlém Bavorsku směrem na jih a přes Krušnohoří směrem na sever.